

ИСЛОМ КАРИМОВ ҲАМИША ХАЛҚИМИЗ ЮРАГИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати биносида мамлакатимиз Президенти Ислам Каримов хотирасига бағишланган маросим давом этди. 5 сентябрь куни вазирилик ва идоралар, корхона ва ташкилотлар, маҳаллалар, таълим муассасалари жамоалари, жамоатчилик вакиллари билан қадами узилмади.

Бу ерга келувчилар Сенат биносига ўрнатилган Президентимизнинг портрети олдида бош эгиб, пойига гуллар қўйди. Турнақатор бўлиб тилинган одамлар юз-қўлида, нигоҳида ўз раҳнамосига бўлган чексиз меҳр-муҳаббат, юксак ҳурмат-эҳтиром билан бирга оғир йўқотиш туфайли чуқур қайгу ва аччиқ кўз ёшлар...

Президентимиз Ислам Каримов халқимизни нафақат мустақилликка олиб чиқди, балки уни мустақамлаш йўлида бутун борлигини бахшида қилди, — дейди пойтахтимизнинг Олмасор тумани Қорақамиш даҳасида истиқомат қилувчи Абдумўмин Каримов. — Ўшим тўқсонга яқинлашди, лекин бундай халқпарвар, доно ва дово-рак раҳбари кўрмаганман. Собиқ тузум даврида вайрон бўлган қадамжолар Ўртбошимиз раҳнамолигида қайта тикланди. Дину диёнатимиз ўзимизга қайтди. Бундай савобли ишлари билан Ислам Каримов ҳаётлигидаёқ ўзига боқий ҳайсал ўрнатганди. У кишини нафақат биз, балки неча асрлар давомида авлодларимиз ҳам юксак эҳтиром билан хотирасида сақлайди.

— Мустақиллик туфайли халқимиз

ўзлигини топди, дунёда ўз ўрнига эга бўлди, — дейди Шайхонтоҳур тумани Кўкча дарвоза маҳалласида яшовчи Бону Раҳимова. — Бугун байроғимиз халқаро майдонда, жаҳон ареналарида ҳилпираганда кўксимиз гурурга тўлади. Буларнинг барида доно давлат раҳбаримиз Ислам Каримовнинг хизматлари бекиёс. Ҳозир юракларимизда шундай чексиз қайгу борки, буларни сўз билан ифода этиш қийин.

Президентимиз Ислам Каримов халқимизнинг ҳар бир вакилини чин юракдан яхши кўрарди, — дейди юнусободлик Людмила Проценко. — Буни ҳис қилганмиз, биз ҳам уни доим яхши кўрганмиз, қадрлаганмиз. Айниқса, миллатлараро тотувлик муҳитини яратгани, бу масалага юксак даражада доим эътибор қаратгани мамлакатимизда тинчлик, осудалик, ҳамжиҳатликини мустаҳкамлади. Юздан зиёд миллатни бир байроқ остига бирлаштирди, бир мақсад сари бошлади. Бу борада Ислам Каримов бошлаб берган хайрли анъаналарни давом эттириш, уларнинг “Ўзбекистон — умумий уйимиз!” деган даъватини авлодлардан-авлодларга етказиш бизнинг бурчимиз.

Президентимиз Ўзбекистонни дунёда тенглар ичра тенг қилиш билан бирга, бу табарруқ заминда истиқомат қилаётган барча элу элатларни бирдек қадрлади, эъозлади, — дейди Қорақалпоғистон халқ артисти Кенгесбой Сержанов. — Хусусан, қорақалпоқ халқига эътибори бўлакча эди. Оғир глобал экологик муаммолар гирдобиди

қолган бу тупроқ истиқлол туфайли эътибор топди, гуллаб-яшнади. У ерда туғилиб ўсган истеъодлар жаҳон сахналарига, спорт ареналарига чиқди. Бу йўлда қилинган хайрли ишлари ҳеч қачон унутилмайди, асрлар оша яшайди.

Ўртбошимиз ҳар бир ўтил-қизга оталарча меҳр-эътибор кўрсатгани, уларга дунёда тенги йўқ шарт-шароитларни яратиб бергани тарих зарваракларига мангу муҳрланади, — дейди Учтепа туманидаги 251-мактабнинг тарих ўқитувчиси Муҳайё Пирматова. — Чунки мустақиллигимизнинг йигирма беш йили давомида бу йўлда қўйилган мустаҳкам пойдевор йиллар ўтгани сари ўз самарасини бераверади. Фарзандларимиз халқаро фан олимпиадалари, олимпиада ўйинларида ўнлаб медалларни қўлга киритмоқда, бу муваффақиятларимизнинг салмоғи бундан кейин янада ошиб бораверади. Халқимизнинг нафақат бугунги, балки келажакда эришажак ғалабалари ҳам Ислам Каримов номи билан боғлиқ бўлади.

Президентимиз бизга доим азиз фарзандларим, деб мурожаат қилганлари қалбимиздан чуқур жой олган, — дейди Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети талабаси Орифжон Асқаров. — Биз буюк Ўртбошимизга ўхшашга, у кишининг ишончини оқлашга ҳаракат қилганмиз. Бизнинг келажакимиз йўлида доим куйинган, барча шароитни муҳайё этган Президентимиз бошлаган ишлар-

нинг муносиб давомчилари бўлишга интиламиз.

Ўзбекистонда истиқлол туфайли тадбиркорлик ривожланиши, хорижий инвестицияларга кенг йўл очилиши Президент Ислам Каримов номи билан боғлиқ, — дейди Германиянинг “Siemens” компаниясининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Искандар Бўронов. — Мамлакатимизда қарор топган тинчлик, осойишталик, қулай ишбилармонлик муҳити хорижий ҳамкорларни жалб этиб келмоқда. Компаниямиз ҳозирги кунда Устюрт газ-кимё мажмуаси ва бошқа йирик корхоналар билан самарали технологик ҳамкорликни амалга оширмоқда. Бу буюк инсон бошлаган хайрли ишлар янада самарадорлик билан давом этишига ишонамиз.

Ўзбекистоннинг дунё давлатлари ичиди ўз ўрнига эга бўлишида Президент Ислам Каримовнинг ўрни ва роли бекиёс, — дейди Жанубий Кореянинг “Neworld” компанияси раиси Ли Сунг Хи. — Бугун Ўзбекистон ҳар жиҳатдан тараққий этмоқда. Муҳташам бинолар, обод кўчалар, халқнинг фаровон турмуши шундан далолат беради. Ислам Каримовнинг вафоти Ўзбекистон халқи учун оғир йўқотиш бўлди. Чунки халқ ўз Президентини севарди, ҳурмат қиларди. Бугунги маросимлар, одамлар юзидаги маҳзунлик бундан кўрсатиб турибди. Биз ҳам дардингизга шерикмиз.

Норгул АБДУРАИМОВА,
Отабек МИРСОАТОВ (сурат), ЎЗА

КАЛҚИМИЗ ҚАЛБИГА АБАДИЙ

Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислам Каримов вафоти муносабати билан Фарғона вилоятининг барча туман ва шаҳарларида ҳам мотам тадбирлари ўтказилмоқда. Эрта тонгдан корхона, ташкилот ва муассасалар вакиллари, ёшлар, умуман, минглаб фарғоналиклар Фарғона шаҳридаги Театр концерт саройи хиёбонига келиб Юртбошимиз портрети пойига гуллар қўйди.

Мамлакатимизнинг барча ҳудудларида бўлгани каби мустақиллик йилларида Президентимиз раҳнамолигида Фарғона вилоятида ҳам улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Иқтисодий тармоқлари чуқур ислоҳ қилиниб, ҳуқуқий-ташкилӣ, техник ва тех-

нологик жиҳатдан янгиланди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш йўлида яратилган имтиёзлар, инвесторлар, хусусан, чет эллик сармоядорларнинг қўллаб-қувватланиши натижасида маҳаллий хомашёдан сифатли ва рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш жадал ривожланмоқда. Бугунги кунда вилоятда 150 дан зиёд қўшма корхона фаолият кўрсатаётир.

Сўнгги йилларда қадимий Марғилон ва Қўқон шаҳарларининг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб, ҳар томонлама кўркам ва замонавий қиёфа касб этди. Давлатимиз раҳбарининг 2011 йил 15 ноябрдаги "Фарғона шаҳрининг бош режасини амалга ошириш, 2012-2015 йилларда

ижтимоий ва транспорт-коммунал инфратузилмаси объектиларини қуриш ва реконструкция қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори асосида бу ерда кенг қўламли бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Замонавий таълим ва тиббиёт муассасалари, спорт мажмуалари, стадионлар, ишлаб чиқариш корхоналари, йўл ва кўприклар, хиёбонлар барпо этилди.

Аҳмад Фарғоний, Бурҳониддин Марғиноний каби буюк алломаларимиз номи ва мероси қайта тикланиб, юбилейлари ҳақон миқёсида кенг нишонлангани ҳам Юртбошимизнинг тарих ва маънавиятга бўлган юксак эътибори ифодаси бўлди.

Ислам Каримовнинг Фарғонага, фарғоналикларга меҳр-муҳаббати

бошқача эди. Фарғона аҳли ҳам Юртбошимизни қадрлар ва ардоқлар эди.

— Халқимиз буюк давлат арбоби бўлган суякли Йўлбошчисини доим қалбиди мангу сақлайди, — дейди Ўзбекистон Қаҳрамони Манзура Мадалиева. — У киши мустақил Ўзбекистон давлатига асос солди ва буюк тараққиёт йўлига олиб чиқди. Ислам Каримов ўзига қўл билан тиклаб бўлмас ҳайкал қўйди. Бу улуг инсон одамлар меҳрини қозонди, қалбидан чуқур жой олди. Президентимизнинг халқимиз фаровонлиги йўлида амалга оширган беқиёс ишлари тарих саҳифаларига абадий муҳрланади.

Маъсуджон СУЛАЙМОНОВ
ЎЗА

Абдурахим АЛИМОВ, Паркент туманидаги "Абдурашид" фермер хўжалиги раҳбари:

— Ҳали шўролар ҳукумати от устида турган пайтдаёқ Ислам Каримов "Биз энди эскича йшай олмаймиз", деган эди. Эҳтимол, ўша пайтларда, ундан кейин ҳам бу сўзларнинг залворини яхши ҳис қилмагандирмиз, аммо бугун бу 74 йиллик қонли империяга, халқимизни ўз исқанжасида сақлаб келган коммунистик мафкурага қарши очик исён эканини тушунамиз. Президентимизнинг эски тузумга қарши бошлаган энг катта ҳаракатларидан бири томорқа сифатида одамларга ер бергани бўлди. Фермерлик ҳаракатининг дастлабки куртаклари ўшандаёқ пайдо бўлган эди. Мустақиллиқнинг ilk йиллариданоқ қишлоқ хўжалиги тизимида улкан ислохотлар бошланди. Ер ўз эгасини топди. Бизга ишлаш, даромад қилиш, тўқин яшаш имконияти берилди. Бир умр план ортидан қувган, пахта экиб, косаси оқармаган ўзбек деҳқони учун бу жуда катта гап эди. Дастлабки йилларда қийналганимиз рост. Техника, ёқилги-мойлаш материаллари танқис, бироқ келажакка ишончимиз мустаҳкам эди. Ўша ишонч бизни бугун фермер деган шарафга етказди. Ҳозир қишлоқ хўжалиги учун зарур техника воситаларининг турини санаб адо қилиш қийин. Аксарияти ўзимизда ишлаб чиқарилади. Фермерларимизнинг ўн-ўн бештага техникаси бор. Ҳозир фермер маҳсулотига харидор қидириб овора бўлмайди. Президентимиз ташаббуси билан ташкил этиладиган анъанавий кўргазмаларда иштирок этиб, маҳсулотини намойиш этса, бас. Харидорнинг ўзи келаверади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йилда қабул қилинган "Ўзбекистонда фермерлик фаолиятини ташкил қилишни янада такомиллаштириш ва уни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармонида фермерларга янада кенг имкониятлар яратилиб берилди.

Юртбошимизнинг у ёки бу вилоятда фермерлар билан суҳбатларини телевидение орқали томоша қилганимизда мен ҳам Президентимиз раҳмўрлик ва эътибор кўрсатаётган ана шу фермерларнинг бири эканимдан гурунларан эдим.

Бугун ўзбек халқи чуқур қайғуда. У киши амалга оширган улкан ишларини ёдга олиш, фаолиятининг ҳар бир лаҳзасини эслаш соғинчимизни, изтиробимизни бир оз бўлса-да пасайтирса, ажаб эмас.

Шухрат САТТОРОВ, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги мутахассиси:

— Ҳар гал ортда қолаётган йиллар ҳақида ўйласам, умримнинг ҳар лаҳзаси истиқлолга дахлдор эканини англайман. 1991 йилда биринчи синфга борганман. Давлатимиз раҳбари ўша йиллардаёқ ўзбек ёшларининг хорижий тилларни ўрганишларига қаратган эътибори туфайли инглиз тилига ихтисослашган мактабда тахсил олдим. Оддий деҳқон боласининг 2004-2008 йилларда Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетига давлат гранти асосида ўқигани, имтиёзли асосда чет элда магистратурани битиргани Бухорода дувдуг гап бўлган, қўллаб ёшларни истиқбол сари интилишга чорлаган эди.

2015 йилда давлатимиз раҳбарининг ёш оилаларни қўллаб-қувватлашга қаратилган саяёҳаракатлари туфайли "Қамолот" уйига эга бўлдик.

Бу — чин маънода истиқлол оиласи, доно, соғлом ва бахтли болалар, келажакнинг қошонасидир.

Истиқлол давлатчилиқ тарихимиз, миллий маънавиятимиз билан гурунланиш, келажакка ишонч ҳиссини уйғотди. Бугун ён-атрофимиздаги давлатларда содир бўлаётган воқеаларни кузатиб, тинч-осуда жамиятнинг фуқароси, файзли оиланинг бошлиғи сифатида бир ҳақиқатни англадим — Яратган уни севган ва ўзи севган элигизга оқил йўлбошчи билан сийлар экан. Гарчанд, шундай буюк инсон энди орамизда бўлмаса-да, ўзидан овоз ва обод Ватани, миллионлаб доно ёшларни, тинчлик тарихоти билан суғурилган китобларни, умрбоқий ўғитларни, чексиз меҳр-муҳаббатни қолдирди. Ҳар биримиз биринчи Президентимиз бошлаб берган буюк келажак йўлини давом эттиришни, мерос қолаётган тинч-осуда жамиятни, тараққиётни асраб-авайлашни ўзимизнинг олий бурчимиз, деб биламиз.

МУҲРПАНГАН БУЮК СИЙМО

Шоҳруҳ МУҚИМОВ, Самарқанд давлат архитектура ва қурилиш институтини талабаси:

— Мустақиллик фарзандиман. Ушбу йиллар мобайнида Президентимиз томонидан ишлаб чиқилган тараққиётнинг «Ўзбек модели», ёшлар ҳуқуқи ва манфаатлари мустаҳкамланган бир қатор ислохотлар замирида камолат етдим. Айниқса, истиқлолга эришганимизнинг илк йиллари қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида»ги қонун биз каби ёшларнинг ҳар жиҳатдан камол топиши учун шарт-шароит яратиб беришга хизмат қилгани билан аҳамиятли.

Кекса авлод вакилларида эшитишимизча, илгари ўзбек ёшлари учун ҳозиргидек имконият, қулайлик бўлмаган. Дунё мамлакатларида Президентимиз каби «Сиз менинг фарзандларимсиз».

Лайло ҲАЙИТОВА, журналист, «Бу-хоро ёшлари» газетаси бош муҳаррири:

— Ислон Каримов 1989 йили Ўзбекистон раҳбари сифатида иш бошлаганида мамлакат аҳолисига «Ўзбеклар иши», «пахта иши» деган тавқий тухмат ёпиштирилган ва жабр-ситамдан эзилган халқнинг сабр қосаи тўлган эди. У собиқ иттифоқ республикалари раҳбарлари орасида биринчи бўлиб Президентлик институтини жорий этишни ёқлаб чиқди. Ва ўзининг сиёсий жиҳатдан узоқни кўра билиши, улуг қатъияти билан жаҳон ҳамжамиятини ҳайратга солди. Ислон Абдуғаниевич Каримов шўролар салтанати ва ўта марказлашган ҳокимият тизимида авжига чиққан вайронкорлик тўқлини ичида дадил ва кўркмай давлатни бошқарди. Тинчлик, миллатлараро тотувликни сақлаган ҳолда ўз халқини матонат билан ёруғ қуларга олиб чиқди.

Буюк сарбонимизнинг заҳматли меҳнатлари, йўлбошчилиги самараси ўлароқ бугун ҳар соҳада мислсиз ютуқларга эгамиз. Мустақиллик ОАВ ходимлари учун соҳани изчил ривожлантиришда кенг йўл очди. Айниқса, Президентимиз томонидан «Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очкилиги тўғрисида»ги қонуннинг қабул қилингани журналистлар фаолиятини қўллаб-қувватлашда муҳим аҳамият касб этмоқда. Ахборот эркинлигининг таъминланиши Ўзбекистонда демократия юқори поғонага кўтарилганини жаҳон ҳамжамияти олдида исботлай олди. Мамлакатни изчил ривожлантириб, миллий давлатчилик ва кучли фуқаролик жамиятини шакллантиришда, халқнинг фаровон ҳаётини таъминлашда матонат кўрсатган Юртбошимиз танлаган йўлнинг нақадар тўғри ва ҳаққоний эканлигини ҳар қадам, ҳар нафасда аниқлаган ҳолда ирода ва саботимизни мустаҳкам тутайлик. Кучли ирода, теран тафаккур ва ғояларимиз билан йўлда ҳеч оғишмай давом этайлик. Шундагина биз Юртбошимиз ишончларини оқлаган бўламиз.

Низом ИСЛОМОВ, Пайариқ туманидаги 84-мактаб директори:

— Президентимиз Ислон Абдуғаниевич Каримовнинг вафоти бутун халқимиз, шунингдек, бизни ҳам чуқур қайғуга солди. Давлатимиз мустақилликка эришган дастлабки йилларданок Юртбошимизнинг олиб борган одилона ва оқилона сиёсати туфайли бугунги фаровон қуларга эришдик. Хусусан, таълим соҳасида олиб борилган туб ислохотлар ёшларимизнинг буюк кела-жагини, камолотини белгилаб берди. Жумладан, Юртбошимиз ташаббуси билан мамлакатимизда 9+3 тамойили асосида 12 йиллик умумий мажбурий бепул таълимнинг жорий қилингани, мактаб таълими турли тилларда олиб борилаётгани, Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси тузилиб, ёшлар ўртасида спортни оммалаштиришнинг ноёб тизимига асос солингани халқро микёсда эътироф этилди.

Соҳада олиб борилган шундай ислохотлар натижасида, ёшларимиз орасидан турли фанлар бўйича халқро олипидалар, спорт мусобақалари ғолиблари ва совриндорлари етишиб чиқди. Айниқса, яқинда Бразилияда ўтган Олимпиада ўйинларида вакилларимиз муносиб иштирок этиб, 207 жамоа орасида 21-ўринни эгаллагани қалбимизни чексиз ғурурга тўлдирди.

Бу каби ютуқларнинг барча соҳада ғувоҳига айландик. Қайси жабҳага назар ташламанг, «Кеча ким эдигу бугун ким бўлди?» саволига аниқ жавоб топамиз.

Албатта, халқимиз эришган бу юксак даража, муваффақиятлар Президентимиз Ислон Каримов номи билан боғлиқ. Бу мухтарам инсоннинг номи ва ўзбек халқи учун амалга оширган эзгу ишлари юрагимизда, қалбимизда абадий сақланажак!

«Қаерда бўлманг, мени ёнимда деб билинг», дея ёшларга юксак ишонч ва умид билдириши, уларга қаноту далда бўлиши қамдан-қам қузатилар экан. Шу боис бўлса керак, ўқиб ва изланишларим жараёнида худдики, Президентимизни ёнимизда тургандек ҳис этаман. Бу эса менга янгича куч ва шижоат бағишлайди. Бугун тенгдошларимнинг халқро майдонларда эришган кўппаб ютуқлари, муваффақиятлари замирида давлатимиз етакчилигининг ёшларга бўлган ана шундай муносабати мужассам.

Республикаимиз аҳолисининг ўртача умр кўриши узайганлиги, ёшларимизнинг бўйи ҳамда вазни жаҳон стандартларига тенглашгани ўз-ўзидан бўлгани йўқ, албатта.

Бизни эртанги кунимизнинг ҳал қилувчи кучи деб билган, онгу тафаккуримизни, дунёқарашимизни

бутунлай ўзгартира олган Юртбошимиз Ислон отанинг вафоти бутун халқимиз қаторида биз, ёшларни чуқур қайғуга солди. Буюк бобомизнинг сўнмас хотирасини қалбимизда абадий сақлаймиз.

Баҳриддин ЗАЙНИДДИНОВ, Тошкент солиқ коллежи директори:

— Юртбошимиз таълим соҳасининг янги давр архитектори, меъмори эдилар! Ҳар бир муаллим оддий ўқитувчи эмас, мустақиллик бунёдкорига айланди. Президентимиз қаерда, нима мавзуда сўзламасин доим ёшларнинг манфаати, келажаги тўғрисида алоҳида тўхталиб, концептуал ғояларни илгари сургани биз педагогларни янада фидойи бўлишга ундади. Таълим соҳасида истиқлол йилларида қандай ижобий ўзгаришлар, ислохотлар ва катта ютуқларга эришилган бўлса, барчаси мустақил Ўзбекистоннинг биринчи Президенти номи билан узвий боғлиқдир.

Озода ДЎСТМУРОВА, Ўзбекистон таълим, фан ва маданият ходимлари касба уюшмаси Косон туман кенгаши раиси:

— Президентимиз Ислон Абдуғаниевич Каримов халқимиз ҳаётининг мазмуни ва мағзига сингиб улгурган, том маънода эл-юрт таянчи ва суянчига айланган буюк шахс эди. Мустақиллик йилларида минтақада тинчликни сақлаш, ҳарбий қудратимизни мустаҳкамлаш, юртимизни ободонлаштириш, миллий қадриятларимизни тиклаш, ёшлар маънавиятини шакллантириш борасида улкан ишлар амалга оширилди. Бунда албатта, мухтарам Йўлбошчимизнинг ҳиссаси катта эди. Халқимиз бошига тушган оғир жудодик қалбимизни ларзага солди. Юртбошимиздан бизга озода ва обод Ватан мерос қолди. Бу Ватани асраб-авайлаш, унинг тараққиёти билан боғлиқ буюк мақсадларни рўёбга чиқариш, келгуси авлодларга гуллаб-яшнаган ҳолда етказиш ва албатта, йўлбошимиз таъбирича, ҳеч қимдан кам бўлмаган ва кам бўлмайдиган халқни бутун дунёга машҳур қилган «тараққиётнинг ўзбек модели»ни сабот билан давом эттириш — бизнинг бурчимиз, Президентимиз олдидаги қарзимиздир.

Неъматулла ҚУР-БОНОВ, Қашқадарё вилояти, ўқитувчи:

— Миллионлаб ватандошларимиз ичида Юртбошимиз билан юзма-юз мулоқотда бўлган бахтли инсонлардан бириман. 2015 йил июнь ойида юртбошимиз Косон тумани фаоллари билан учрашиб, дилдан суҳбатлашган эди. Ҳар биримиз билан кўришиб, самимий суҳбат қурганида юрагимни худди ўз отам билан дардлашгандек ҳаяжон эгаллаганди. Суҳбат давомида Юртбошимиз волидаи мухтарамасини ва талабалик йилларини эслади. Сўнг биз ёшларни бирма-бир суҳбатга тортиб, йўлимизда учраётган қандай тўсиқ ёки муаммолар борлиги билан қизиқди. Уни енгилда эса мустаҳкам ирода билан қурашиш лозимлиги ва мамлакат келажаги бўлган ёшлардан юрт отаси сифатида умиди катталигини ўқтирди. Ўша учрашув кўнгилмизга ўзгача шижоат бағишлаган эди. Президентимизнинг бевақт вафоти ҳар бир юртдошимизнинг кўнгилга оғир изтироб солди. Биз ёшлар улуг йўлбошимиз билан берган йўлни мардона босиб ўтишда қўнғи ва сабот билан ҳаракат қиламиз. Мамлакатимиз ривожланиш ва юксалиш йўлидан дадил одимлаётган пайтда юртимиз отасининг айтган ҳар бир гаплари, ўнгилари ҳаётимизни маёқ мисол ёритишига ишонамиз.

ИСТИҚЛОЛ ЙИЛЛАРИДА ТИББИЁТ

Яқин ўтмиш

Мустиқиллигининг дастлабки кунлариданоқ эл саломатлиги, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, маънан етук ва жисмонан соғлом авлодни вояга етказишга алоҳида эътибор қаратилиб, бу масала давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Дунё миқёсда ноёб модель сифатида эътироф этилган, миллий тиббиётимиз тизимига асос бўлган соғлиқни сақлаш соҳасини ислоҳ қилиш Давлат дастури қабул қилинди. Сўнгра унинг мантиқий давоми сифатида бир қанча умуммиллий дастур ва ҳукуқий ҳужжатлар ишлаб чиқилиб, ҳаётга татбиқ этилди. Бу улкан дастурлар асосида

бажарилган ишларнинг аҳамияти ва кўламини ҳеч нарса билан ўлчаб, қийёслаб бўлмайдди. Холбуки, бундан 20-25 йил аввал бундай ютуқларни тасаввур қилиш мумкинми?

Илгари

халқ машаққатли меҳнат билан банд, лекин инсонлар соғлигига аҳамият берилмасди. Дарҳақиқат, одамлар оддий ташхис ва таҳлиллар учун ҳам ойлаб навбат куттишарди. Томоғларига-ку ноёб нарса, жўнгина қон таҳлили фақат марказий поликлиникаларда амалга ошириларди. Анализатор учун жуда зарур, бугунги замонавий тилда “маркер” деб аталадиган кимёвий моддалар четдан келар, таъминот оқсав қолса, таҳлиллар ҳам тўхтар, микроскоп остида зарарчаланган санашдай ибтидоий усуллари қўллашга тўғри келар эди.

Тизимда бор-йўғи исхита корхона фаолият кўрсатар, улар томонидан атғи 20 га яқин турдаги дори воситалари ишлаб чиқариладди, холос. Оналар ва болалар ўлими, турли юқумли касалликлар авж олган аянчли давр эди.

Булар олис ўтмиш манзаралари эмас, бор-йўғи йигирма беш йил аввалги воқеалар.

Бугунги ҳолат

Бугун мамлакатимизда сифат жиҳатдан янги, энг юксак талабларга жавоб берадиган бирламчи тиббиёт, республика ҳамда вилоятлар шифохона тиббий ёрдам кўрсатиш ва хирургия, кардиология, урология, терапия, эндокринология, кўз микрохирургияси каби ўнлаб йўналишларга ихтисослаштирилган марказларини ўз ичига олган тиббиёт муассасаларининг янги, мукамал ва ишончли тармоғи яратилди.

Соғлиқни сақлаш соҳасида илгор шакл ва услублар амалиётга жорий қилинди. Жойларда бирламчи бўғиннинг янги, ихчам ва замонавий тизими – қишлоқ врачлик пунктлари, шунингдек, туман тиббиёт бирлашмалари, вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказларидан бошлаб, мураккаб юқори технологияли тиббий хизмат кўрсатувчи республика даволаш муассасаларигача ташкил этилди – барча даражаларни қамраб олган яхлит тизими вузудга келди.

Муваффақиятга эришиш омиллари

Тиббиёт соҳасида узоқни ўйлаб, ўз вақтида қабул қилинган дастурларимизнинг ижросига бемисл куч, меҳнат, имконият ва маблағ сарфлангани ҳисобида юртимизда бу соҳада туб бу-

рилиш ва ўзгаришларга ҳам назарий, ҳам амалий пойдевор яратилганини алоҳида таъкидлашимиз лозим.

Бугун умр кўриш давомиёлиги ошди. Яширининг ҳожаги йўқ, авваллари пана-пастқам шифохоналарни кўравериб, кўзимиз ўрганиб кетган эди. Айниқса, аёллар шундай шифохонага боришдан уйда туғиши афзал кўрар, бунинг оқибати аянчли тугарди.

Мамлакатимизда ҳаётга татбиқ этилаётган “Соғлом она ва бола йили” Давлат дастури умуммиллий ҳаракатга айланди. Унинг ижросини таъминлаш мақсадида ҳудудларда замонавий тиббиёт муассасалари тармоғи, шу жумла-

дан, республика ихтисослаштирилган педиатрия, акушерлик ва гинекология илмий марказлари ташкил этилди.

Бундан ташқари, бугун мамлакатимизнинг барча вилоятларида она ва бола перинатал ҳамда скрининг марказлари фаолият кўрсатмоқда. Аҳолининг репродуктив саломатлигини муҳофаза қилиш мақсадида ҳомиладор аёлларни таркибда микронутриентлар мавжуд бўлган махсус поливитаминлар билан таъминлаш орқали соғлом ва баркамол фарзандларни дунёга келтириш лойиҳаси амалга оширилмоқда. Бундай тажриба жаҳоннинг ҳеч бир мамлакатидида учрамаслиги бор гап.

Самаралар ва натижалар

Махсус давлат дастури доирасида замонавий она ва бола скрининг марказлари тармоғи ташкил этилган 2000 йилдан буён мамлакатимизда илғир ва тўғма нуқсонли болалар туғилиши 1,8 баробар камайди. Сўнги ўн йилда вазни тиббиётда кўзда тутилган меъёрдан кам бўлган болалар сони икки баробардан зиёд (4 фоиздан 1,8 фоизга) қисқарди, уларнинг бўйи ўртача 3 сантиметрге ўсди, шу билан бирга, бизнинг минтақамизга ҳос бўлган жиддий касаллик – хотин-қизлардаги камқонлик даражаси 2,5 марта пасайди.

Мамлакатимизда комплекс чоратadbирларнинг амалга оширилиши натижасида ўтган йиллар давомида оналар ва гўдаклар ўлими 3 баробардан кўпроққа камайди. Шу давр ичидида юртимиз аҳолисининг ўртача умр кўриш даражаси 7,5 йилга ўзайгани тарихий аҳамиятга эгадир. Табиийки, бу ҳаётини мисоллар биз танлаган соғлиқни сақлаш модели ҳам қанчалик тўғри ва самарадорлигини тасдиқлаб турибди.

Мамлакатимизнинг тиббиёт соҳасига қаратаётган улкан эътиборини янада теранроқ тасаввур қилиш учун қуйидаги рақамларни келтиришни жоиз топдик. Авваламбор, бу – соҳани ривожлантиришга йўналтирилаётган маблағ ва инвестицияларда ўзининг аниқ исботини тошмоқда.

Агар 2012 йил мамлакатимиз давлат бюджетиди ҳисобидан 2,8 триллион сўм маблағ ажратилган бўлса, 2013 йил ушбу кўрсаткич 3,4 триллион

сўмга етди. Агар 2015 йилда соғлиқни сақлаш тизимини янада ривожлантиришга давлат бюджетидан 4,6 триллион сўм ажратилган бўлса, 2016 йилда давлат бюджетиди илму фан, таълим-тарбия, соғлиқни сақлаш, маданият, спорт тармоқларини ўзда муҳасам этган ижтимоий соҳани ривожлантиришга сарфланадиган маблағлар 2015 йилда ўзлаштирилган маблағларга нисбатан анча кўпроқ бўлиб, давлат бюджетиди умумий харажатларининг 59,1 фоизини ташкил этади.

Шу ўринда эътиборга молик яна бир далил. Тиббий хизмат сифатини юксалтириш масаласи доимий эътиборда эканлиги боис илгари ҳатто тасаввуримизга ҳам сиғмаган янгиликлар юз бермоқда. Тиббиётнинг барча йўналишлари бўйича замонавий инфратузилма яратилганлиги бунинг тасдиғидир. Ўтган йили ҳам бу йўналишдаги ишлар изчил давом эттирилиб, 141 та тиббиёт муассасасини қуриш, реконструкция қилиш, капитал таъмирлаш ва жиҳозлаш учун қарийб 500 миллиард сўм маблағ сарфланди. Бу жараёнда аҳолига яқин бўлган тиббий бўғин – қишлоқ врачлик пунктларини оптималлаштириш ва замонавий ташхис ҳамда даволаш ускуналари билан жиҳозлаш ишларига асосий эътибор қаратилди. Қўлаб туманларда тиббиёт бирлашмалари реконструкция қилиниб, фойдаланишга топширилди.

2016 йилги Инвестиция дастурига кўра, давлат бюджетидан жорий йилда 166 та даволаш муассасаларини реконструкция қилиш ва янгидан бунёд этиш учун 553,3 миллиард сўм маблағ ажратилмоқда.

Болаларни юқумли касалликларга қарши эмлаш тақвими йилдан-йилга ривожланимоқда. Кейинги 3 йил мобайнида ротавирус ва пневмококк инфекциясига қарши 2 та янги вакцина амалиётга жорий этилди. Бугунги кунда 12 турдаги юқумли касалликларга қарши қўлланиладиган вакциналар давлат бюджетиди ҳисобидан харид қилинмоқда. 2016 йилда бу мақсадларга 18,5 миллиард сўм ажратилди. Эмлаш қамрови қарийб 99 фоизни ташкил этмоқда. Бу жаҳонда энг юқори кўрсаткичдир. Буни халқаро ГАВИ ташкилоти ҳам алоҳида эътироф этиб, миллий эмлаш тақвими янада такомиллаштириш учун махсус грант ажратди.

Мамлакатимизда фармацевтика саноатини ривожлантириш борасида кенг кўламли ислохотлар ўтказилди. Бугун юртимизда дори воситалари ва тиббий буюмлар ишлаб чиқариш ҳуқуқига эга 130 дан зиёд маҳаллий фармацевтика корхоналар самарали фаолият кўрсатмоқда. Улар томонидан 1800 га яқин номдаги дори препаратлари, тиббий буюм ва тиббий техника воси-

талари ишлаб чиқарилмоқда.

Айни пайтда Тошкент тиббиёт академияси қаторида Самарқанд, Андижон, Бухоро ва Нукус шаҳарларида тиббиёт олий ўқув юртлари фаолият кўрсатмоқда. Тошкент давлат стоматология институти фаолияти ҳам жуда қизгин давом этмоқда.

Ҳозир ўта нозик ва қийин амалиётлар маҳаллий мутахассислар томонидан муваффақиятли ўтказилаётгир. Энг муҳими, бу каби юксак мезон ва талабларга асосан ўтказиладиган амалиётлар нафақат пойтахтимиз, балки вилоятлардаги даволаш муассасаларида ҳам амалга оширилаётганлиги янада қувончлидир.

Ихтисослаштирилган тиббиёт муассасаларида ҳар йили 50 мингга яқин ана шундай юқори технологияли мураккаб операциялар бажарилади.

Ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт муассасаларида катта илмий салоҳият жамланган. Ушбу олимларнинг долзарб масалаларга оид изланишлари натижасида тиббиётнинг йигирмадан кўпроқ йўналишлари бўйича 1000 дан ортқ даволаш-диагностика стандартлари ишлаб чиқилди. Кардиожаррохлик, урология, педиатрия, акушер-гинекология, дерматология, кардиология, кўз микрохирургияси каби соҳаларда қўлга киритилган муҳим ютуқлар бунга мисолдир. Ушбу илм-фан янгиликларини тиббиётимизнинг барча бўғинларига татбиқ этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шу мақсадда жойларда мунтазам равишда «Маҳорат дарслари» ташкил этилаётгир.

Ўтган йилларда ташкил этилган ана шундай тадбирлар мобайнида юрак, қон-томир, урологик, кўз микрохирургияси каби соҳаларда 110 га яқин юқори технологияли диагностика ва даволаш усуллари худудий тиббиёт муассасалари амалиётга татбиқ этилди. Бундай янги технологиялар яратилгани илгари даволаш мушкул бўлган қўлаб оғир касалликларни кам жараҳатли усулларда соғломлаштириш, ногиронлиқнинг олдини олишда муҳим омил бўлаётгир.

Бу борада 280 ўринли, бир сманада 250 кишини қабул қилиш ва йилда 1500 операция ўтказишга мўлжалланган ҳамда замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозланган 4-даражали болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази барпо этиш алоҳида аҳамиятга эгадир.

Урология, офтольмология, хирургия, травматология ва ортопедия, онкология, стоматология, эндокринология каби кўплаб йўналишларда амалда татбиқ этилаётган диагностика ва даволашнинг мутлақо янги усул ва услубларини, энг замонавий технология ва техникани ҳаётимизга жорий этаётган мутахассисларимиз ҳам борки, очиги, улар эришадиган муваффақият, чиндан-да, ҳайратланарлиқдир. Тиббиёт ҳам, илм-фан ҳам амалиёт сифатида мунтазам такомиллашиб бормоқда ва бу бизнинг миллий соғлиқни сақлаш моделимизда ўз ифодасини тошмоқда.

Фуркат САНАЕВ,

Ўзбекистон Республикаси

Соғлиқни сақлаш вазирлиги матбуот хизмати раҳбари

ЎҒЛИМ БИЛАН ФАХРЛАНАМАН

Оталар ва болалар

Пойтахтимизнинг Шайхонтоҳур туманида жойлашган Сузук ота маҳалласини устахунармандлар маскани дейишади. Бу ерда дам гуллар билан безаб, дам ранглар билан бўяб, оддий ёғочдан санъат асари яратаётган усталар кўпчиликти ташкил қилади. Маҳалланинг аҳиллиги, аҳоли бандлиги, ёшларни меҳнатга жалб этиш масъулиятини усталар ўз зиммасига олган. Айниқса, эшик қоқиб “Ўғлим кўчада бекор юрмай, хунарингизни ўргансин, уста” деб келаятган кўни-қўшилларга беминнат ёрдам бериш анъанага айланган. Бу анъанини давом эттираётган оилалардан бири Тўрахўжаевлар хонадонидир.

– Истиқлол сабаб юртимизда хунарамандчилик, халқ амалий санъати ривожланди. Бугун, хунар эгаси ўз эркига, ризкига эга, – дейди Ахрор ака Тўрахўжаев. – Ёдимда, шўролар замонидан отам ярим кечаси, шам ёруғида ишлар, эрталаб эса иш қуролларини ертўламингизга бекитиб қўяр эди. У пайлари одамлар хунар билан яширинча шугулланишган. Ўғлим Атҳамхўжа ҳам хунаримни эгаллади. Ёшларга шижоат хос, дея унга касбимни ўргатайпман. Ахир, замон билан ҳамнафас эртамингиз эгаларида катта мақсад ва гоёлар бор-да.

– **Айтингчи, ёшлар тарбиясида хунар нечоғлик аҳамиятга эга?**

– Мен фарзандларимни хунар билан тарбиялайман, шогирдларим ахлоқиди ҳам ана шу хунар таъсирини кўрганман. Тарбиянинг бу усули бизга отамерос. Болалигимда, Анвар отамдан хунар ўргандим, улар менга ҳалол бўл, ишингиз чин дилдан бажар, бировнинг ҳақиға хиёнат қилма, деб ўргатиб келганлар. Хунардаги ана шу муҳим жиҳатлар касбимиз жараёнида табиатимизга сингиб боради. Болаларимни, шогирдларимни ёнимга ўтқазиб олиб ундай

қилма, бундай қилма, деб насиҳат қилмайман. Хунар ўрганиш ва уни тақдим этиш жараёнида тарбиялаб бораман. Фарзандларимизнинг ишончимизни қозонишига биз катталар сабабчимиз. Улар бизга ишонишса, ўзимиз ибрат бўла олам, шунга қараб натижасини оламиз.

– **Ота ишончини қозониш учун синовлар ва йиллар кетади. Айниқса, ўзингиз уста бўлганингиз сабаб**

масини ўғлим қилаётганини айтдим. Улар ишонимасдан “15 ёшли бола буни қандай уддалайди”, деб норози бўлишди. Тайёр маҳсулотни кўргач: “Ўғлингиз ёш бўлса-да, бу ишни яхши бажарибди. Раҳмат”, деган эди. Ўғлимнинг ишга меҳр билан ёндашишини қадрлайман. Бугуннинг ёшлари қатъиятли. Ўғлимда ҳам ана шу хусусиятни кўрганимда оилавий касбимизни нафақат давом эттиришига, балки уни янада ривожлантиришига ишончим ортади.

– **Ҳар бир хонадоннинг ўз анъанаси бор. Сизнинг оилангизда ҳам ана шундай удумлар борми?**

– Оилавий бюджетни бир жойга тўлаймиз. Фарзандларим меҳнат билан чекланиб қолмаслиги, ақлий салоҳиятини ҳам ошириб бориши учун китоб мутуласига ундайман. Гўзалликни яратиш учун аввало ана шу гўзалликни кўра билиш керак. Вадий адабиёт эса тасаввурларимизни бойилади. Ёғочга нақш тушираётганимизда ана шу тасаввурнинг аҳамияти катта.

– Дадам ўқиган китобларимиздан чиқарган хулосаларимизни эринмай сўрайдилар, дея Атҳамхўжа суҳбатимизга қўшилди. – Китоб ўқиши, уй юмушлари ёки хунарамандчилик – масъулият ва меҳр билан ёндашишни талаб қилади. Аждодларимга муносиб бўлиш учун ҳам ўзимда ана шу жиҳатларни шаклланд

тиришга ҳаракат қиламан. Айтишларича, 3 ёшимда митти стулча ясаган эканман. Ушанда Анвар бобом: “Набирам уста бўлади”, деган эканлар. Шу сабаб 15 йилдан бери устачилик билан шугулланиб келяпман. Келажакда иш фаолиятимизни кенгайтириб, ёғоч ўймакорлиги санъатида янги нусхаларни яратишга ҳаракат қиламан.

– **Хунардан ташқари яна нима-ларга қизиқасиз?**

– Сув спортга қатнашганман, кўл жанги билан шугулланганман. Ҳозирда хорижий тилларни ўрганишга киришдим. Келажакда халқаро кўргазмаларга боришни режалаштирмакдмиз. Ундан ташқари интернетда чет тилидаги маълумотларни ўрганишимиз учун ҳам бу жуда зарур. Дадам менинг қизиқишларимни қўллаш, бошлаган ишимга рағбат беришидан қувонаман. Айниқса, ёғоч ўймакорлигида янгилик қилмоқчи бўлиб, амалиётда синаб кўрсам, менга тавсиялар беради, ўргатиб туради. Лекин, кўпроқ ишни ўзим эркин бажаришимни талаб қилади. Шу сабаб бўлса керак, янгилик қилиш ва уни синаб кўришдан асло чўчимаيمان.

Мақсадини аниқ қўйган Атҳамхўжа бугун ёш хунарамандлар қаторида оиланинг моддий таъминотиға ўз ҳиссасини қўшмоқда. Ахрор ака эса ўз ишидан мамнун, маҳалладошлари эътирофига тушган ўғли сулоланинг давомчиси бўлишидан гурурланади.

Камола АДАШБЕКОВА,

“Оила ва жамият” муҳбири

қўнғилдагидек иш чиқишини истайсиз...

– Бир гал харидорлардан буюртма олдик. Маҳсулотни уларнинг хоҳишига кўра тайёрлашимиз керак эди. Бу ишни ўғлимга топширдим. Харидорларга ҳам уларнинг буюрт

Бир донишманд айтган экан: “Ватан бир боғдир, Ватаннинг содиқ фарзандлари бу боғни ўз юрак қонлари билан сугормоқлари керак”.

Дарҳақиқат, Ватан ҳар бир фарзанд учун қандай юксак неъмат. Биз – Ўзбекистонимиз тарихини, маданиятига маънавиятини яхши билишимиз, уни ҳурмат қилиб, ардоқлашимиз ҳам фарз, ҳам бурчимиздир.

Давлатимиз йиллар давомида меҳнатсевар халқ, кадрларни, маданияти, қолаверса, географик ўрни, табиий бойликлари билан жаҳонга машҳур бўлиб, ўзга мамлакатларнинг диққат эътиборини тортиб келган. Оддий бир ҳисоб-китоб: кейинги минг йил ичида Ватанимиз араблар, мўғуллар, собиқ совет ҳукмронлиги таъсирида бўлди. Сўнгги мустамалакчилар миллий кадрларимиз, урф-одатларимиз, тилимизни йўқ қилиб

ВАТАН АТАЛМИШ БОҒ

ташлаш учун кўп уриндилар. Аммо бунга эриша олмадилар.

Мустақиллик йилларида кадрларимиз, маънавиятимизни тиклаш борасида кўп ишлар амалга оширилди. Улуғ олимларимиз – ат-Термизий, Баҳоуддин Нақшбандий, имом ал-Бухорий, ал-Фаруний ва бошқаларнинг муқаддас номлари тикланди. Қарамлик даврида таҳқирланган диний маданиятимиз ҳам мустақиллик нури билан қайта тикланди. Рамазон, Қурбон ҳайитлари байрам куни деб эълон қилинди. Ҳозир таълим ва спортга кўп

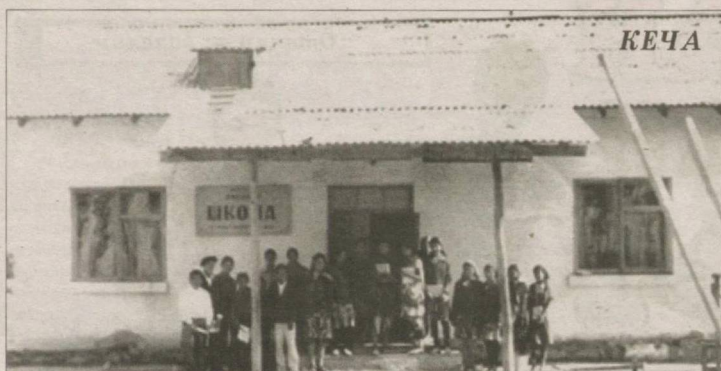
эътибор қаратилмоқда. Хусусан, истиқлолдан сўнг “Таълим тўғрисида”ги қонун, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг қабул қилиниши бунинг яққол намунасидир. Шунингдек, юзлаб истеъдодли ёшларимиз ривожланган давлатларда

таҳсил олиб қайтмоқда. Ўтмиш ҳақида боболаримиз, бувиларимиз, ота-оналаримиздан кўп эшитганимиз. Бувим билан суҳбатлашсам: “Болажоним, сизларга ҳавасим келади. Биз сизнинг ёшнингизда бундай шароитларни тасаввур ҳам эта олмадик. Замонавий ўқув масканлари, спорт иншоотлари, дам олиш жойларини айтмайсизми?.. Қани энди ҳозир сизлардай бўлиб қолсам”, дейди ҳавас билан.

Дунёнинг турли чеккаларида нотинчликлар, иқтисодий инқирозлар содир бўлаётган бир вақтда бизнинг юртимиз тинч. Бунга ҳар қанча шукрона айтсак, ос!

Аждодларимиз бугунгидай эркин, осоишта ҳаётни, мустақил Ватанини орзу қилиб яшаган. Дарвоқе, мустақил давлат кўп ишларга қодир. Мамлакатимиз дунё ҳамжамиятида ўз манъаи ва ўрнига эга бўлгани ҳам ўз-ўзидан эмас. Ўтган йилгирма беш йил давомидаги эришган улкан ютуқларимиз эса катта таҳсинга лойиқ.

Эъзоза НАЖИМОВА,
талаба

ЭЗГУ ҒОЯНИНГ ҲАЁТИЙ ИФОДАСИ

Кадрлар тайёрлаш ҳамда Мактаб таълимини ривожлантириш умуммиллий дастурларини қабул қилганимиз таълим-тарбия соҳасида эски қолип ва асратлардан холи бўлган, бугун ўзгаларнинг ҳавасини тортаётган янги тизимни татбиқ этганимиз ҳақиқатан ҳам тарихий воқеа бўлган эди.

Ислом КАРИМОВ

Фарзандлари келажагини ўйлайдиган, аждодлар руҳи, авлодлар истиқболи олдида юксак масъулият ҳисси билан яшайдиган халқимиз ҳамisha ёш авлод таълими ва тарбиясига жиддий эътибор қаратиб келган. Бу ҳақиқат неча минг йиллик тарихимиз давомида ўз тасдиғини топиб, улкан натижаларни дунёга намойён этган.

Ўзбекистон Республикасининг биринчи Президенти Ислом Каримов бу соҳанинг ғоят долзарб аҳамиятини таъкидлаб, шундай деганди: “Албатта, таълим-тарбия – онг маҳсули, лекин айни вақтда онг даражаси ва унинг ривожини ҳам белгилайдиган, яъни, халқ маънавиятини шакллантирадиган ва бойитадиган энг муҳим омилдир. Бинобарин, таълим-тарбия тизимини ва шу асосда онини ўзгартирмасдан туриб, маънавиятни ривожлантириб бўлмайди”.

ЗОЕ КЕТМАЙДИГАН САРМОЯ

Таълим тизимига сарфланган маблағ, ҳеч қачон зое кетмайди. Таълим-тарбия тизими тақомиллашиб боргани сайин одамларнинг маънавияти юксалаверади. Юртимиз мустақилликка эришганидан кейин барча соҳаларда туб ислохотлар амалга оширилди. Зеро, жамият янги шахсни тарбиялашни талаб этаётган эди.

Мустақил Ўзбекистоннинг биринчи Президенти Ислом Каримов ташаббуси билан 1997 йилнинг 29 августида “Таълим тўғрисида”ги қонун қабул қилинди. Қўлами, миқёси, қамрови ва мақсадлари бўйича ноёб ҳисобланган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ишлаб чиқилди. Бу икки ҳужжат соҳада чуқур ислохотларнинг янги даврини бошлаб берди. Мамлакатимизда таълим тараққиёти шахс, жамият ва давлатнинг иқтисодий, ижтимоий, илмий-техник ҳамда маданий эҳтиёжларини таъминлайдиган устувор соҳа сифатида қонуна белгилаб қўйилди.

ХУҚУҚИЙ АСОС

“Таълим Ўзбекистон Республикаси ижтимоий тараққиёти соҳасида устувор деб эълон қилинади”.

“Таълим тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 3-моддаси

“Жинси, тили, ёши, irqи, миллий мансублиги, этникоди, динга муносабати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий маъёки, турар жойи, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қанча вақт яшаётганлигидан қатъи назар, ҳар кимга билим олишда тенг ҳуқуқлар кафолатланади”.

“Таълим тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 4-моддаси

КЕЧА

Ўзбекистон истиқлолга эришган вақтда мамлакатимизда 8333 мактаб мавжуд бўлиб, улардан 3525 таси (43 фоизи) мослаштирилган биноларда фаолият юритган. Жумладан, мактабларнинг 1167 таси (33 фоизи) ўтган асрнинг 40–60-йилларида ҳашар йўли билан лой ва хом гипсдан қурилгани боис талабга жавоб бермаган. 4248 мактаб (52 фоизи) газлаштирилмаган, 3581 таси (44 фоизи) ичимлик суви билан таъминланмаган, 5004 тасида (61 фоизда) эса марказий қувурлар тизими бўлмаган, 4253 тасига (52 фоиз) телефон ўрнатилмаган. Булар ўқув-тарбия жараёнини тўғри ташкиллаштиришга салбий таъсир кўрсатган.

БУГУН

Қисқа муддат ичида 10 мингдан зиёд мактаб, 1600 коллеж ва академик лицей янгидан қурилди. Кадрлар тайёрлашнинг ил-

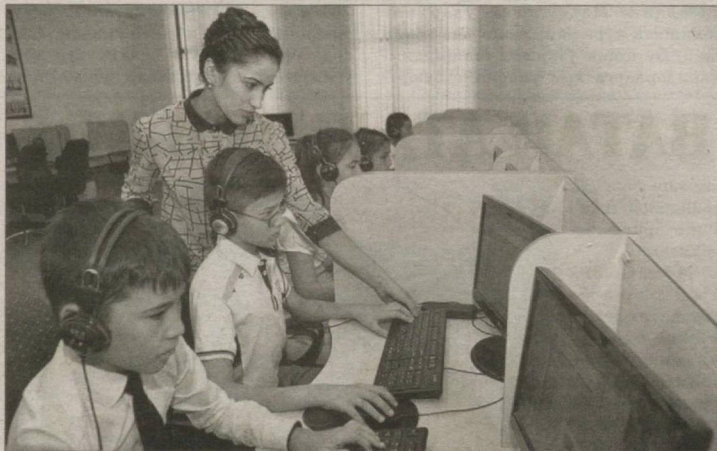
сасаси эмас, балки жаҳон миқёсида тан олинган ўз Миллий дастурига эга, тараққиёт босқичига кирган таълим даргоҳига айланди. Фарзандларимиз ҳар жиҳатдан етук ва билимли бўлиб улғайишлари учун давлатимиз ва ҳукуматимиз томонидан ҳар йили миллиардлаб сўм маблағ ажратилади. Чунки айнан ана шу ижтимоий-сиёсий, илмий-педагогик асос мамлакатимизда педагогик тафаккурнинг юксалишига олиб келди.

ХУҚУҚИЙ АСОС

“Ҳар ким билим олиш ҳуқуқига эга. Бепул умумий таълим олиш давлат томонидан кафолатланади. Мактаб ишлари давлат назоратидадир”.
Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, 41-модда

УМУМИЙ ТАЪЛИМ МАЖБУРИЙ

Фарзанди 7 ёшга тўлган ота-она боласини мактабдан олиб қолиш ҳуқуқига эга эмас. Мамлакат миқёсида бепул умумий ўрта таълим мактаблари жорий этилган. Ҳатто, ақлан етук, аммо жисмонан заиф болалар учун уйда таълим олиш ташкил қилинади. Яъни, у яшаётган ҳудуддаги мактаб ўқитувчилари шу биргина бола учун уйига бориб дарс

ларнинг ҳаммаси яна уч йиллик ўрта махсус таълим муассасасида ўқийди. Иштиёрийлиги шундаки, умумий ўрта таълим мактабини битирган ўқувчи энди бундан кейинги таълим йўналишини танлаш ҳуқуқига эга. Аввало, у академик лицейда ўқимоқчимиз ёки касб-ҳунар коллежида, буни ўзи танлайди. Қолаверса, айнан қайси академик лицейда ёки касб-ҳунар коллежида ўқишини ўзи белгилайди.

ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

Касб-ҳунар коллежини битирганлик тўғрисидаги ҳужжат билан бакалавр йўналишидаги ҳар қандай олий таълим муассасасига ҳужжат топшириш мумкин. Академик лицейни битирганлар ҳам, касб-ҳунар коллежини битирганлар ҳам бакалавриятга бир хил талаб бўйича тест имтиҳонларини топширади. Бугунги кунда таълимнинг мактабгача тарбия, умумий ўрта таълим, ўрта махсус таълим, бакалаврият, магистратура ва фан доктори илмий даражасини олиш учун катта илмий ходим – тадқиқотчи деган узлуксиз босқичлари шаклланди.

МАКТАБДА ХОРИЖИЙ ТИЛЛАР ЎҚИТИЛИШИ

2012 йил 10 декабрида Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Чет тилларни ўрганиш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Шу тарихқа замон кун сайин таълим тизими олдида янги-янги вазифаларни қўймоқда. Бугунги давр ҳар қандай малакали кадрдан чет тилини пухта билишни талаб этмоқда. 2013–2014 ўқув йилидан бошлаб чет тили мактабларнинг биринчи синфидан ўқитила бошланди. Ана шу ўқув йили бошлангунга қадар биринчи синфларга дарс берадиган барча чет тили муаллимларининг махсус малака ошириш курсини ўқиб тилишига эришилди.

ИСЛОХОТЛАР САМАРАСИ

Жаҳон банки томонидан эълон қилинган маълумотларга кўра бугунги кунда мамлакатимиз аҳолисининг саводхонлик даражаси 99,34 фоизга етган. Бу дунёдаги энг юқори кўрсаткичлардан бири ҳисобланади.

ХУЛОСА

Мамлакатимиз таълим тизимидаги ислохотлар, ёш авлод камолоти йўлида амалга оширилаётган эзгу ишлар ва уларнинг оламшумул самаралари мустақил Ўзбекистоннинг биринчи Президенти Ислом Каримов томонидан илгари сурилган “Фарзандларимиз биздан кўра қучли, билимли, доно ва албатта бахтли бўлишлари шарт”, деган ғоянинг ҳаётдаги ифодаси сифатида барчамизга гуруҳ ва ифтихор бағишлайди.

Манзура РАҲИМОВА,
Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги 39-мактаб ўқитувчиси

ЖОНБУВИ МОМОНИНГ ДУОСИ

Ота-она дуоСИ сув балосидан, ўт балосидан асрайди, дейишади. Ҳар куни остана ҳатлаб кўчага чиқар эканман, волидаи муҳтарамнинг дуоларини оламан. Табар-рук ёшдаги инсонлардан дуо олиш, улар билан дилдан суҳбатлашиш ҳаммага ҳам насиб этавермайди. Ўзимни бахтлиман деб биламан. Чунки, юз билан юзлашаётган, эрта саҳардан юрт тинчлигини, дастурхон тўкинлигини Яратгандан сўраб ўтирган онахонлар, момолар дуоларини олишга мўяссар бўляпман.

Маҳалламиз файзи, таровати ўзгача. Тўқсон билан тўқнашиб, ундан-да ошган онахонларимиз анчагина. Шулар қаторида Жонбуви момо Чўттиева ҳам бор. Тўқсон икки ёшга соғ-саломат, бут хотира билан етиб келишининг ўзи катта гап. Суҳбатга тоби бормикан, деган тортининг билан онахонни йўқлаб бордим.

Ўзи келган меҳмон атоийи худо, айланай, — деди онахон маънос кўзлари билан жой кўрсатаркан. — Бўлиб ўтган воқеалардан юрагим куйиб ўтириб эдим. Яратганининг ҳукми — ҳақ. Ўлимга чора борми? Лекин бу кўнглининг кўнгиси келмайди-да, айланай.

Жонбуви момонинг кўзлари ёшланди. Серажин қўлларини дуога очиб Президентимиз Ислоҳ Каримов ҳаққига узок дуо қилди. Бир йиғлаб, бир гўхтаб у кишининг халқимиз учун қилган ишларини ёдга олди. Бемаврид келиб шундоқ ҳам дилгир бўлиб ўтирган момонинг кўнглини бадтар эздимми, деб хижолат бўлдим. Уни чарчатиб қўйишдан чўчидим.

Одам тафтини одам олади, ай-

ланай, — деди момо рўмолининг учи билан кўз ёшларини артаркан. — Юртимиздаги ҳар бир оиланинг аъзосидек бўлиб қолган экан. Тўй билан аза бир келади, деганларидек, қаранг, энг қувончли кунимизда бошимизга бу мусибат тушиб турибди.

Жонбуви момо узок гапирди. Кўпни кўрган эмасми, ҳаёт ҳақида, уруш йиллари, урушдан кейинги ҳаёти, турмуши ҳақида гоҳ йиғлаб, гоҳ маънос тортиб сўзлади.

— Қай бирини айтмай. Бир ёруғлик кўрмаган эканмиз, айла-

римизни елкалаб далага чиқардик. Ҳар биримизга сўтих берилар, ишни бажармасак, уйга жавоб йўқ эди. Уйда боланг бормиёв, мол-ҳолинг қаровсиз қолдиммиёв, деб биров сўрамасди. Ҳориб-чарчаб уйга қайтганимиз билан дам қаёқда эди. Кечаси билан хамир қилиб тонг отгунча номимизни пишириб олар, яна саҳар мардондан далага чиқардик.

Мустиқиллик шарофати билан барча орзу-армонларимиз амалга ошди.

Суви-риқимиз мўл бўлди.

Шу кунларга етказганига шукур

на й.

Сизларга ҳавасим келади. Мана, сиз хотин-халаж, қиз-жувонга бош бўлиб, уйма-уй юриб уларнинг ҳол-аҳволидан хабар оласиз. Барака топинг, болам. Биздан ҳолинг не деб биров сўрабдими? Ҳаётимизнинг энг яхши йиллари, ёшлигимиз далада, қолхоз раисларию бригадирларнинг зугуми остида ўтиб кетди. Вола-

қиламан.

Қишлоқдаги иморатларни қаранг. Қаср дейсиз. Ҳар бир уйда иккитадан мошин.

Президентимиз Ислоҳ Каримов Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 70 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан фронт ортида меҳнат қилиб, ғалабага ҳисса қўшган фуқароларни ҳам муносиб

Қадрият

равишда иззат-икром билан қўтлади. Иккинчи жаҳон урушидаги ғалабанинг 70 йиллиги эсдалик юбилей нишонини тантанали равишда топишди. Бу юксак эъзоз ва эҳтиромдан далолат. Ахир, юртда тинчлик, осудалик бўлмаса, бундай иззат-икром қаёқда эди? Биз кексаларнинг бағримиз боғдай очилди, кўнглимиз тоғдай кўтарилди, минг шукр.

Баъзида уйимиз боғчадай бўлиб кетади. Тўрт ўғил, беш қизим, 56 наварам, 74 чеварам бор. Худо хоҳласа, аваралиям бўламан. Болаларим, навараларим, чевараларим тез-тез хабар олиб туришади. Ўғилларим ҳаммаси олий маълумотли, навараларим ўқимишли.

У ёқ-бу ёқдан сўраб, мени ҳам гапга солган момо билан хайрлашар эканман, у титраб турган қафтларини яна дуога очди:

— Юртимиз ҳамиша тинч, осмонимиз мусоффо бўлсин, ҳеч кимни кам қилмасин. Халқимизнинг, бола-чақамизнинг ризқини зиёда қилсин. Юртимизга кўз тегмасин. Ўтганларнинг охири-тибод бўлсин!

Момонинг ҳузуридан чиқар эканман, неча кундан бери юрак-юрагимни эзиб ётган оғриқ бир оз пасайгандек бўлди. Жонбуви момодек дуоғўй кексаларни, қарияларни қадрлаб, эъзозлаб яшайдиган ёшлари бор юрт албатта, бундан-да гуллаб-яшнайдди. Сабр-қаноат билан яшап, эл-юрт учун қўлимдан келганча хизмат қилишдек улуг ниятни дилимга янада қаттиқроқ тутиб, ишга отландим.

Новотой ШОДИЕВА,

Қўшраборт тумани, “Янгиқишлоқ” МФЙ диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси

“УЙҚУЧИ” СУПУРГИ

борми?”

Баъзида энамга ўхшаган фариштамонанд момолар борлиги учун ҳам хонадонлардаги супургию челақнинг, тандиру ўчоқнинг қадри ўлмай келяпти, деб ўйлаб қоламан.

Энам билан бўлган

Ҳар тонг тозаланган ҳовли, кечагина сув эмиб, роҳатга кирган эгатлар, тонгги сабога эркаланаётган райҳону ўсмалар, бағрини кенг очганча мўл-кўл гуллаган гилос... Буларнинг бари чекка қишлоқдаги саксонни савалаб, тўқсонни қувлаётган бўлса ҳам томорқа-ю ошхона бўйлаб ҳали унга, ҳали бунга урилиб юрган, жонсарақлигина энамни эслатади.

Мен поклик, сабру қаноат, ҳалоллик, меҳнат, шукроналик тимсоли деб билган бу инсон учун уйдаги ҳар бир дарахту майсанинг, ҳатто рўзгор буюмларининг ҳам жони бор. Бир гал оёқ остига келиб қолган супургини тегиб кетган эркактой набирасини уришиб бергани эсимда: “Мени туртсанг ҳам, дастёр супургимни теппа. У уйимни, ўтирган жойимни пок-иза қилади. Баъзи одамларнинг уйда бор-йўқлиги билинмайди. Лекин супургим бир кун йўқ бўлса

суҳбатларимизда у ўз бошидан ўтган ибратли воқеаларни тез-тез сўзлаб берарди. Бир гал ёдига боғина ўзи ҳимоя қилган, унга мустиқил юришни бошлаган илк кунлариданоқ яқин дўст бўлган супурги ҳақида эслаб қолди.

“Мен келин бўлиб тушганимда ҳали момақайнонам ҳаёт эди. Ёши анчага етган бўлса ҳам, ақли тиник, синчков ва доно аёл эди. Ҳали жуда ёшлигим ёки паҳардан қишлоққа келин бўлиб тушганим учунми, баъзи рўзгор юмушларида довдираб қолардим. Ҳар гал қайнонамнинг даққиларидан мени момақайнонам кутқариб қоларди. Бир сафар тонгда кечаси билан тиккан дўппиларимни кучоқлаганча ухлаб қолибман. Куёш аллақачон кўкка кўтарилган, кўчада ё сув сеплаётган, ё супураётган келин-жувонларнинг овози эшитиларди. Нима қилишимни билмай, дарҳол кийиниб ҳовлига чиқдим. Супургимни қидира бошладим. “Ҳа, хайрият, мана бу ерда экан!” Қўшчиларнинг кўпидан кейин, баъзи бир нўноқларидан олдин

кўчани супуриб олдим-да бошқа юмушларда давом этдим. Ҳадеганда, нонуштага келавермаганимнинг сабабини билган момақайнонамнинг менга эпитет-гулик қилиб гапирган гаплари бир умрлик сабоқ бўлди: “Келинқизим ўзи жуда кам ухлайди. Фақат мана бу ўлгур супурги уйқучи, холос. Супургингизни эрталоқ уйғотиб туринг-да, болам! Бўлмаса, бу “ёмон” сизни ҳам йўлдан уради”, дея менга юзланиб қўйди.

Шу-шу менинг “уйқучи” супургим ҳеч қачон ухлаб қолмайдиган, эрта туриб, ишга киришадиган, ундан ғойибона дуолар оладиган бўлди.”

Энажон, сизнинг нафақат супургингиз, балки челагу курагингиз, қозон-товоқ, тандир-оловингиз ҳам ҳамиша уйғоқ. Сизнинг на қалбингиз, на қўлингиз ва на қадамларингиз ғайфатда қолган. Баъзида бир эмас, икки эмас, ўн нафар фарзандни дунёга келтириб, уларни камолга етказиб, юрта қўшганингиз, бугун Худонинг ҳам, элнинг ҳам олдида юзингиз ёруғ бўлиб яшайётганингизда ўша илоҳий дуоларнинг-да ҳиссаси бор, десам фикримга қўшиларсиз. Ўзбекона қадриятларимизнинг қадрини баянда тутатган, ўзи билмаган ҳолда авлодлар маънавиятини юксалтиришга катта ҳисса қўшаётган сиз каби қайнона момаю бувижонларимизнинг борлиги нақадар яхши.

Айтганча, қишлоқ кўчаларини гуллайтиб, сиздан ўрганганларини китоб қилганча, тақдир ортдан паҳар томон елган набиранингиздан кўнглингиз тўқ бўлсин! Унинг супургиси асло уйқучи бўлмайди, қозон-ўчоғи йиғламайди, тандирида эса лўппи юзли нону қулчалари ҳамиша қулиб туради.

Дилнавоз ҚҰЛДОШЕВА

Болалар аравачала-ри нафақат оналарнинг энг яқин дастёри, балки фарзанд учун ҳам қулай транспорт воситаси ҳисобланади. Уни тан-лашда масъулият билан ёндашиш керак. Чунки у нафақат бола учун қулай бўлиши, балки онанинг хотиржамлигини ҳам таъминлаши лозим.

БОЛАНИНГ БИРИНЧИ ТРАНСПОРТ ВОСИТАСИ

Ҳажми, ранги, исалиши турлича бу "транспорт воситалари" оналар оғирини енгил қилиб, кичкинтойлар-ни ташқи таъсирлардан: совуқдан, қуёшнинг зарарли нурларидан, елви-закдан асрайди.

Дилфуза АБДУЛЛАЕВА — "Республика синов ва сертификат-лаштириш маркази" давлат корхо-наси бош мута-хассиси:

— Болалар аравачалари аниқ қўйилган меъёрий та-лаблар бўйича синовдан ўтказилади. Бу синовларни ўтказиш учун лаборатория-миз замонавий метрологик асбоб-ускуналар ва жиҳозлар билан таъминланган.

Меъёрий ҳужжатга кўра мах-сулотларнинг ташқи кўриниши, тамгаланиши ва хавфсизлиги тек-ширилади.

Хавфсизлик кўрсаткичлари бўйича куйидагиларга аҳамият берилади:

Аравачаларнинг олинадиган детал-лари ўлчами, бола-лар аравачалари-нинг оғирликка чи-дамлилиги, ўткир қирраларнинг йўқлиги, ара-вачанинг 10 градуслик қияликдан ту-ши-и-и кўрилади. Блокка қўйиш мос-ламаси тек-ширилиб, ара-вача-ни-нинг умумий йиғилиши ва фойдаланиш учун очили-ши кўздан кечирилади. Аравачалар тормоз-ни-нинг хавф-сизлиги, хавфсизлик ка-

марларига қўйиладиган оғирлик, аравача кузовида оғирликни бир хил тенгликда тақсимланишида тормоз мосламасини 10 градуслик қияликда текширилади. Гилдираклар ўрнатилиши ҳаракатланиш жараё-нида синаб кўрилади. Шунингдек, махсулотларнинг тамгаланиши ҳам эътиборга моликдир.

Лабораторияда асосан, хориж махсулотлари синовдан ўтказилади. Аравачаларнинг турлари жуда кўп ва ҳар хил хом-ашёлардан тайёрланади ҳамда асосий қисми пластмассадан, металл ва матолардан иборат бўлади.

Даврон МАЖИДОВ — "BaVu House" дўкони раҳбари:

— Ҳозирда Тошкентдаги дўконлар

ди. Яъни, бунда ёш оналар учун боланинг кий-им-кечакларини олиб юрадиган сумка, машинага ўрнатиш учун мўлжалланган автокресло, янги чақалоқ давридан 6 ойгача горизонтал ҳолатда қулай ётадиган аравача ҳамда 6 ойдан сўнг ҳам ётиб, ҳам ўтириши мумкин бўлган аравача, болакайнинг сув идишини ўрнатиш учун махсус жиҳоз,

Оилавий харид

эрталаб эртароқ — соат 10:00гача, кечки пайт кечроқ, яъни 18:00дан кейин сайрга чиқиш тавсия этилади.

Аравачаларни танлаш-да унинг ташқи кўриниши, ранги билан бир қаторда қулайликларига ҳам алоҳида эътибор қаратиш лозим. Одатда кўпчилик кўриниши чиройли иш-ланган аравачаларни ха-рид қилади. Фойдалана-ётганда юзага келадиган ноқулайликлар ҳақида эса кейин билади.

ота-оналарга аравачалар-нинг кенг та-ловини таклиф этмоқда. Бу-гун биз барча параметрлари бўйича ота-она ҳамда болага тўғри келади-ган аравачани харид қилиш

осон бўлиши учун уларнинг асосий турларини тавсия қиламиз.

Айни пайтда болалар аравачалари-нинг хиллари жуда кўп бўлиб, бу би-лан ёш оналарга янаям қулайликлар яратилмоқда. Болалар аравачалари БАА, Италия, Испания, Голландия, Хитой давлатларидан келтирилмоқда. Булардан "HAUCK LACROSSE", "INGLISINA", "CHICCO", "GRACO", "STOKKE", "MIMA XARI" синга-риллардир. Нархи 400 минг сўмдан бошланади.

Дўконимизга ташриф буюрган ота-оналарга биз аввало, қаерда, яъни, ҳовлида ёки кўпқаватли бинода яшашларини ҳисобга олиб аравачалар тавсия этамиз. Унда бола ўзини қулай хис этиши зарур. Шунда оналар ҳам хотиржам бўлишади, албатта.

Аравачаларнинг гилдираклари резинадан асалганлигига эътибор бериш лозим. Аморти-заторли бўлиши ҳам зар-ур. Олди гилдираклари 360 градус бўлгани маъқул. Чунки, бу аравача қай-рилишлар, тепаликлар-дан ўтиш чоғида она-ларга ноку-лайликлар туғдирмайди.

Уларни-нг аксарияти ҳозирги вақтда кўптармоқли кўринишда бўлиб, бир қанча вазифа-ларни бажара-

таг қисмига ўрнатилган саватча мав-жуд. Булар ҳаммаси битта тўпلامда бўлиб, бу фарзанд туғилгандан то 3 ёшгача она ва бола учун хизмат қилади.

Ушбу мажмуадаги автокреслони ма-шинага қулайгина ўрнатиш мумкин. Бу эса замонавий оналар учун жудаям керак-ли жиҳоздир. У оsonлик билан шасси (таг қисми)дан битта кнопка ёрдамида ажра-лади ва машинага жойлаша-ди. Унинг шассиси 4 кг.гача бўлгани маъқул. Чунки ара-вачани машинага жойлаш учун йиғайтганда она учун кийинчилик юзага кел-майди. Тўшаги ҳаво ўтказадиган матодан ти-килган бўлиб, боланинг бемалол ётиб ухлаши ёки ўтиришини таъмин-лайди.

Раньо ҚОДИРОВА — олий тоифа-ли шифокор-педиатр, иммунолог:

— Гўдаклар учун мўл-жалланган аравачалар ичида кич-кинтой кўп вақтини ёт-ган ҳолатда ўтказишади. Агар болакай беҳос-дан уйғониб кетса, арава-чани секин тебратиб уни овутиш мумкин. Сайр қилдиришга мўлжалланган аравачалар ёрдамида бола ўтирган ҳолатда ҳа-ракатланиши, атроф-муҳитни томоша қилиб кетиши мумкин. Бундай пайтда боланинг танаси Д дармондорисига тўйинади. Албатта, боланинг териси учун бу жуда зарурдир.

Махсус ёпинчиқ ёрдамида ёмғир, қор, шамол ва совуқдан ҳимояланиш каби қулайликлари ҳам мавжуд. Қуёшнинг фойдали ультратрабинафша нурлари остида гўдакни кундузги соат 8:00дан 11:00гача ва кечки соат 17:00дан кейин сайр қилдириш мумкин. Ёзнинг саратон кунларида

Менинг фикримча, аравача харид қилишда иложи борица онанинг та-ловига қулоқ тутган маъқул. Сабаби, у кўп вақтини фарзанди билан ўтказиши ва албатта, аравачадан кўпроқ у фойдалана-ди. Аравачаларнинг йиғма тури оналар учун энг қулайи сана-лади: узокроқ жой-га сайрга чиқиш ва керак бўлганда уни йиғиб қўйиш учун шу қулай.

Кўп қаватли уйда истикомат қилувчи оналар аравача та-лашда унинг оғирлигига эъ-тибор бериш-лари керак. Чунки, арава-чани юқорига олиб чиқиш ва пастга тушириш-да қийналиб қолмаслик лозим.

Болалар аравачаси суянчигини ростлаш ускунаси бўлиши зарур. Дам берилган гилдираклар ва амортизация афзалроқ. Чунки, нотекис йўللарда тебраниш, силкиниш камроқ бўлади. Ўлчовлари кичкина гилдираклар шаҳар учун яхшироқ. Аравачанинг ўлчовларига эътибор бериш лозим: бунда автомобилга йиғилган ҳолатда сиғиш-сиғмаслигини, аравача оson, тез, шовкинсиз очилиб-йиғилишини, бир қўлда шу ҳаракатлар бажари-лиши мумкинлигини дўконнинг ўзида текшириб кўриш мақсадга мувофиқ.

Ҳозирда кўп тармоқли болалар ара-вачаси ҳам мавжуд бўлиб, унинг афзал-лиги шундаки, бир марта сотиб олинган. Янги туғилган чақалоққа ҳам, 1 ёшдан катта болалар учун ҳам тўғри келади. Кўтаришга қулай. Айрим русумларида автотаянма курсиси ҳам бор.

Кўп тармоқли болалар аравача-сининг сайр қилиш қисмида албатта, бола учун хавфсизлик камари бўлиши шарт.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА

Оила-жамият

Ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газета

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, "Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш" ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия фонди

Бош муҳаррир: Воҳид Лукмонов

Обуна индекси — 176

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси 1-тор кўча, 2-уй.

Қабулхона: (факс) 233-28-20, Котибят: 233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiat@sarkor.uz

Web-site: oila-va-jamiat.uz

Газета 2013 йил 20 мартда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 10-2995 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 936. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади — 3922. Баҳоси келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти — 15:00 Топширилди — 15:00

Бош навбатчи: Н. Нуриддинова
Навбатчи: К. Алашбоева
Мусахҳих: С. Сайдалимов
Саҳифаловчи: А. Маликов

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

ISSN 2010-7609

1 2 3 4 5